

ONKI Light -ontologiaselaimen käytettävyydestaus: ensimmäinen testikierros

Kirjoittaja: Sini Pessala

11. joulukuuta 2013
Kansalliskirjasto / Kirjastoverkkopalvelut
ONKI-projekti

Sisällys

1. Tausta ja motivaatio	3
1.1. ONKI Light ja käyttäjät	3
2. Käyttäjien tarkkailu sekä käyttäjätestit	3
2.1. Tarkkailu- ja testitilanne	4
2.1.1. Tilanteen data	5
2.2. Yhteenveto osallistujista	5
3. Tulokset	6
3.1. SUS-pisteet	6
3.2. Ontologian selailu	7
3.3. Havaitut käytettävyysongelmat ja huomiot	8
4. Testauksesta	8
4.1. Tulevista testeistä	9
Liite 1: Havaitut ongelmat	10
Liite 2: Muita huomioita	13
Liite 3: Käyttäjäkysely	15

1. Tausta ja motivaatio

ONKI-projektin ylläpitämä Finto-palvelu käyttää projektissa kehitettävää ONKI Light -ohjelmaa. ONKI Light on työkalu kontrolloitujen sanastojen, kuten asiasanastojen ja asiasanastotyypillisesti käytettävien ontologioiden julkaisuun. Työkalu tarjoaa selailu- ja hakukäyttöliittymän sanastoille sekä avoimet rajapinnat koneellista käyttöä varten. Käyttöliittymä on monikielinen sisältäen tällä hetkellä suomen-, ruotsin- sekä englanninkieliset käyttöliittymäversiot.

1.1. ONKI Light ja käyttäjät

ONKI Light ohjelman ONKI-projektin selailukäyttöliittymä on suunniteltu pääasiallisesti asiasanoittajien sekä ontologiakehittäjien käytettäväksi. On tärkeää, että selailukäyttöliittymä vastaisi mahdollisimman hyvin käyttäjiensä tarpeisiin, joten käyttöliittymälle tehdään käytettävyydestejä. Näitä testejä tehdään iteratiivisesti kehityksen lomassa, jotta testeissä huomautetut ongelmat voidaan korjata ja havaitut haasteet voivat ohjata kehitystyötä.

ONKI Lightin tulevat käyttäjät ovat asiasanoittajia ja ontologiakehittäjiä. He tulevat useilta eri aloilta, mukaan lukien kirjasto-, museo, arkisto- ja media-alat. Näiden alojen välillä on vaihtelua sisällönkuvailu- ja asiasanoituskäytännöissä, kuten mitä tietoja kuvaillaan sekä kuinka paljon aikaa kuvailuun tyyppillisesti käytetään. Lisäksi saman alan sisällä eri organisaatioiden sisällönkuvailun tekniset järjestelmät eroavat toisistaan. Tämän takia ONKI Lightin käyttäjätestien yhteydessä kartoitetaan kuinka sisällönkuvailua sekä asiasanoitusta tehdään käytännön tasolla eri organisaatioissa.

Ennen ONKI Lightia käyttäjät ovat pääsääntöisesti selanneet käyttämiään sanastoja ja ontologioita VESAn¹ tai ONKI3:sen² avulla.

2. Käyttäjien tarkkailu sekä käyttäjätestit

ONKI Lightin tarkkailu- ja käyttäjätestitilanteen päätavoite oli saada suuntaa käyttöliittymän kehittämiseen. Tilanteiden konkreettisia tavoitteita oli neljä:

1. Selainkäyttöliittymän testaaminen oikeassa käyttötilanteessa
2. Selvittää miten käyttäjät liikkuvat Yleisessä suomalaisessa ontologiassa YSO:ssa
3. Saada vertailuarvo prototyypin käytettävyyteen, käyttäen System Usability Scale -metodia (SUS)
4. Saada kattavampi kuva sisällönkuvailusta

¹ <http://vesa-kk.lib.helsinki.fi>

² <http://onki.fi/fi/browser/>

Ensimmäinen testikierros koostui kolmesta testitilaisuudesta. Jo pienetkin testausmäärät tuovat esiin ohjelmiston kriittiset ongelmat vähillä resursseilla. Lisäksi ontologioilla asiasanoittavia organisaatiota on Suomessa vähän ja testin luonteesta johtuen saman testaaajan käyttämistä useilla kierroksilla halutaan välttää.

Seuraavissa luvuissa esitellään tarkkailu- ja testitilanne sekä esitellään tilanteen runko ja sen liittyminen testien tavoitteisiin.

2.1. Tarkkailu- ja testitilanne

Ensimmäisen erän tarkkailu- ja testitilanteet suoritettiin vuoden 2013 heinäkuun lopun ja syyskuun alun välisenä aikana. Testeissä käytettiin ONKI Lightin 0.1-versiota.

Ennen varsinaisia tilanteita tarkkailtiin yhtä Kansalliskirjaston sisällönkuvailijaa konkreettisen käsityksen saamiseksi asiasanoituksesta sekä sisällönkuvailusta. Tämän jälkeen laadittiin tarkkailu- ja testitilanteelle runko, jonka toimivuutta testattiin pilottitestissä.

Tarkkailu- ja testitilanteisiin osallistujat sisällönkuvailivat materiaalia omissa organisaatioissaan. Tilaisuus kesti kokonaisuudessaan n. 2 tuntia, josta varsinaista aktiivista tarkkailu- tai testitilannetta oli 1-1,5 tuntia. Tilanne pyrittiin pitämään osallistujan työpisteellä, jotta työskentely olisi mahdollisimman lähellä osallistujan tavallista sisällönkuvailutapahtumaa. Yhdellä osallistujista oli avokonttori, mutta muissa tilaisuuksissa osallistuja oli kahden tilanteen ohjaajan kanssa.

Tilanteen runko

1. Asiasanoituksen tarkkailu

- a. Osallistuja sisällönkuvailee omaa aineistoaan omaan järjestelmäänsä. Tilaisuuden ohjaaja seuraa vierestä ja kyselee tarkentavia kysymyksiä asiasanoituksesta, työtavoista sekä järjestelmästä.

2. Asiasanoittaminen käyttäen ONKI Lightin prototyyppiä

- a. Muuten sama kuin ensimmäisessä osassa, mutta pyydetään osallistujaa etsimään tarvitsemiaan asiasanoja ONKI Lightin avulla. Tällöin ONKI Light korvaa mahdollisen ONKI3:sen tai VESAn käytön.

3. “Not Exactly” -kirjan asiasanoittaminen YSOlla

- a. Yhteinen tehtävä osallistujille. Kirjasta ensin mieleen tulevat asiasanat eivät löydy YSOsta, mikä pakottaa käyttäjät selaamaan ontologiaa enemmän. YSOssa on käsitteiden termejä suomeksi, ruotsiksi sekä englanniksi, mitä voi hyödyntää sopivaa asiasanaa etsiessä.

4. Loppukysely

- a. SUS-kysymykset, taustatietoa osallistujasta.

5. Kysymyksiä/keskustelua tilanteesta

- a. Vastaaminen kysymyksiin, joihin ohjaaja ei varsinaisen testin aikana pystynyt vastaamaan sekä yleistä keskustelua.

2.1.1. Tilanteen data

Tarkkailu- ja testitilanteessa tallennettiin kolmenlaista dataa

1. Video sisältäen näytön ja keskustelun

- a. Osallistujan työkoneen näytön kuva sekä keskustelu ohjaajan kanssa tallennettiin videoksi. Tämä tehtiin ohjelmalla, joka ei vaatinut asentamista käyttäjän koneelle.
- b. Osallistujan näyttöä ja ääntä tallennettiin vain jos osallistuja ja hänen organisaationsa hyväksyivät tämän. Muussa tapauksessa tilaisuudessa tallennettiin vain ääntä tai ohjaaja kirjoitti vain muistiinpanoja.

2. Loppukysely

- a. Tämän raportin liitteenä.

3. Ohjaajan paperimuistiinpanot tilanteesta

2.2. Yhteenveto osallistujista

Käyttäjättestitilanteiden osallistujien tiedot löytyvät taulukosta 1.

Ensimmäiseen käytettävyytestierään valittiin sisällönkuvailijoita eri organisaatioista. Tavoitteena oli saada testaajiksi monipuolisesti erilaisia käyttäjiä. Osallistajat löydettiin ottamalla yhteyttä halukkaiden organisaatioiden yhteyshenkilöihin, jotka etsivät tilaisuuteen sopivan henkilön.

Osallistajat A ja C tekevät sisällönkuvailua ammattimaisesti; sisällönkuvailu vie suuren osan heidän työajastaan sekä heillä on alan koulutus. Osallistuja B:llä asiasanoittaminen on päätyöhön kuuluva pieni osa. A:n ja C:n työssä asiasanoittaminen on keskiössä ja siihen paneudutaan ja käytetään reilusti aikaa, joten sopivien asiasanojen löytämiseen käytetään useita lähteitä (asiasanaston selainkäyttöliittymä, MOT-sanakirja, Google, Wikipedia), kun taas B:llä asiasanoitukseen ei käytetä muita lähteitä kuin itse syöttölomake. A ja C käyttävät ONKI3:sta sanastojen ja ontologioiden selailuun. B:llä ja C:llä on pidempi sisällönkuvailukokemus kuin A:lla ja he ovat vastaavasti vanhempia, mikä voi vaikuttaa uusien käyttöliittymien omaksumiseen. Henkilö B ei käyttänyt mitään selailukäyttöliittymää, joten hänen kohdallaan suoritettiin vain asiasanoituksen tarkkailua.

	A	B	C
Tilaisuus	testi tarkkailu	tarkkailu	testi tarkkailu
Organisaatio	Kansalliskirjasto	Svenska YLE	Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos
Toimenkuva	sisällönkuvailija	toimittaja	sisällönkuvailija
Kuvailtavat esineet	kausijulkaisut (lehdet)	nettiartikkelit	terveysjulkaisut (raportit, väitöskirjat)
Sisällönkuvailu	päätoimisesti	työn ohessa	päätoimisesti
Käytettävä sanasto	YSA	KOKO	TERO
Ikä	< 40 v	> 40 v	> 40 v
Kuvailukokemus	< 5 v	5-9 v	> 15 v
Selailukäyttöliittymä	ONKI3	-	ONKI3

Taulukko 1: Osallistujien tiedot

3. Tulokset

3.1. SUS-pisteet

System Usability Scale (SUS) on metodi järjestelmän käytettävyyden tiivistämisen yhteen lukuun. Järjestelmän SUS-pistearvo saadaan vastaamalla kymmeneen kysymykseen järjestelmän käytettävyydestä asteikolla 1-5. Tämän jälkeen vastauksista muodostetaan lukuarvo väliltä 0-100. Käytännön empiiristen tutkimusten mukaan järjestelmä suoriutuu keskimääräisesti muihin järjestelmiin verrattuna, mikäli sen SUS-pisteet ovat 68. SUS-pisteiden avulla ei voi tietää mitä asioita järjestelmässä tulisi parantaa, mutta se mahdollistaa järjestelmän vertaamisen eri järjestelmiin tai omiin aikaisempiin versioihinsa. Lisää tietoa SUS-pisteistä löytyy muun muassa Measuring Usability -sivustolta

<http://www.measuringusability.com/sus.php>

ONKI3 ³	A	B	C
48	83	-	77

Taulukko 2: SUS-pisteet

ONKI3:n SUS-pisteet ovat selvästi alemmat kuin ONKI Lightin käytettävyydesteistä saadut SUS-pisteet. Lisäksi varsinaisten testaajien tulokset ovat kumpikin keskimääräisen 68 pisteen yläpuolella. Saadut SUS-arvot toimivat vertailupohjana ONKI Lightin seuraavien versioiden käyttäjätestaukseen.

3.2. Ontologian selailu

Testirungon 3. tehtävässä osallistujat asiasanoittivat saman kirjan. Tämän tehtävän tavoitteena oli saada osallistujat selailemaan YSO-ontologiaa, sillä tehtävä käsitteli eri aihepiiriä kuin mihin he yleensä työssään törmäävät. Lisäksi tehtävä oli ainoa sama tehtävä osallistujille, joten suoriutumista pystyttiin vertaamaan.

YSO-ontologian käsitteet sisältävät prefLabelin, eli oletustermin, sekä mahdollisia altLabeleita, jotka ovat käsitteen korvattuja termejä. Käsitteellä on hierarkkisia suhteita muihin käsitteisiin, minkä lisäksi sillä voi olla myös assosiatiivisia suhteita sekä osa-kokonaisuussuhteita.

Henkilö	A	C
Valittuja asiasanoja	9	5
Katseltu	15	10
Haun kautta	11	14
Hierarkian kautta	5	0
Assosiatiivisen kautta	2	2

Taulukko 3: Selailutapojen käyttömäärät

Suurimmaksi osaksi osallistujat päätyivät tarkastelemaan asiasanoja valitsemalla sopivia kandidaatteja kirjan otsikosta, esittelytekstistä, sisällysluettelosta, johdannosta sekä hakemistosta. Lisäksi he käyttivät omaa tietouttaan sopivien asiasanojen johtamiseen. He siis kokeilivat onko kyseinen käsite olemassa ontologiassa, tosin kaikista hauista ei siirrytty

³ Lähde Rami Alatalon kandidaatintyö

mihinkään käsitteeseen. A:n strategia oli tarkastella laajemman termin alakäsitteitä kun taas C toimi lähes pelkästään suoralla haulilla kanssa.

ONKI Lightissa merkkijonolla haettaessa avaa auto-complete-valikon, joka ehdottaa käsitteitä suoraan (auto-complete-haku). Vaihtoehtoisesti voi painaa hae-nappulaa, jolloin haun tulokset avautuvat omaan näkymäänsä (varsinainen haku). Osallistujat käyttivät suurimmaksi osaksi haun auto-complete-listaa siirtyessään hausta käsitteeseen. Varsinaista hakua käytettiin harvoin tai ei ollenkaan.

Yksi mahdollinen syy käsitteestä toiseen siirtymisen vähyyteen voi olla se, että kyseinen ontologia on käyttäjille tuttu. TERO sisältää YSON, minkä kehitys seuraa tarkasti YSAa, joten osallistujilla oli jo valmiiksi käsitys siitä, mitä ontologiassa on. Lisäksi YSOssa on suhteellisen vähän assosiatiivisia suhteita käsitteiden välillä, joten hyödynnettäviä yhteyksiä on valmiiksi vähän.

4. Havaitut käytettävyysongelmat ja huomiot

Testitilaisuuksien aikana havaitut ongelmat on kerätty liitteeseen 1. Osasta havaituista ongelmista on tehty ongelmaraportti ONKI Lightin ongelmienraportointiympäristöön⁴. Kyseisissä tapauksissa ongelman issue-kentässä on linkki ongelmaraporttiin. Muut huomiot löytyvät liitteestä 2.

5. Testauksesta

Tässä raportissa esitellyt ongelmat ja huomiot on hyödynnetty ONKI Lightin 0.2 versiota luodessa. Tämän raportin sisältämät tiedot käytiin läpi ONKI Lightin kehittäjien kanssa. Seuraava testikierros toteutetaan vuoden 2014 alkupuolella.

Ensimmäisen testierän kohdalla käytettävyytulosten raportoinnin sopivaa muotoa on haettu, mikä on viivästyttänyt tulosten esittämistä.

Testien tuloksissa tulisi ottaa huomioon, että organisaatiot ovat itse valinneet testattavat henkilöt. Tämä tarkoittaa, että testaajat ovat mahdollisesti kommunikaatiokykyisempiä ja luonteeltaan positiivisempia kuin keskivertokäyttäjät.

Yhteisessä sisällönkuvailutehtävässä käyttäjät käyttivät asiasanoitukseen osittain tuttua sanastoa. Tämä kuvaa hyvin tavallista asiasanoitustyötä, sillä yleensä asiasanoittajat käyttävät samaa tuntemaansa sanastoa.

⁴ <http://code.google.com/p/onki-light/issues/list>

5.1. Tulevista testeistä

Tässä testikierroksessa keskityttiin sisällönkuvailijoiden käyttökokemukseen, eikä ontologiakehittäjiä ollut mukana testissä. Tulevaisuudessa ohjelman kehityksessä tullaan keskittymään myös ontologiakehittäjiin, jolloin myös heillä tullaan tekemään käytettävyydesteitä.

Tulevien testien kyselylomakkeesta poistetaan Omien taitojen arviointi -osuus, sillä tämä ei näytä tarjoavan juurikaan käyttäjiä erottelevaa dataa.

Ensimmäisellä testauskerralla testattiin laajasti koko ohjelman käytettävyyttä, minkä takia testaus sisälsi myös hieman johdattelua ominaisuuksiin, joita käyttäjä ei tiennyt olevan olemassa. Jatkossa, jos halutaan kokonaisvaltaisen käytettävyyden sijasta mitata eri ominaisuuksien löydettävyyttä, ei johdattelua tulisi olla. Tällöin voisi olla tarpeellista luoda tarkkarajaisempia tehtäviä eri ominaisuuksien käytön tarkasteluun.

Yhtenäisten tehtävien luominen testikäyttäjille on haastavaa, sillä varsinkin sivutoiminen ja täyspäiväinen sisällönkuvailutyö eroavat vahvasti toisistaan. Ennen seuraavia testeitä mietitään mahdollisuutta erillisten tehtävien luomiselle sivutoimisille ja täyspäiväisille sisällönkuvailijoille. Myöskin täyspäiväisesti sisällönkuvailevien henkilöiden kuvailukohteet vaihtelevat kausijulkaisuista museoesineisiin. Tämän takia mietitään myös onko monografian sisällönkuvailemiselle vaihtoehtoja yhteiseksi tehtäväksi.

Liite 1: Havaitut ongelmat

Etusivu

Issue	Havainto	Ongelma	Korjausehdotus
	Käyttäjä ei tiedä etusivun hakupalkista mihin ontologiaan/ontologioihin haku kohdistuu	Hakupalkin vieressä ei lue tietoa haun kohteesta	haun kohteen tuominen lähemmäksi palkkia
161	Etusivun globaalihaun auto-complete-listan hakuduplikaatit hämmentävät	Tuloslistassa ei ole merkitty mihin ontologiaan käsite kuuluu	prefLabelin viereen ontologian tunnuksen lisääminen

Käsitesivu

Issue	Havainto	Ongelma	Korjausehdotus
101	termien värjäys hankalaa käsitehierarkiassa kopiointia varten	hierarkian kuvakkeet ja linkit hankaloittavat kopioimista	seuraavassa versiossa käsitehierarkia on erillään käsitteen muista tiedoista
101	käyttäjä klikkasi hierarkiassa kyseisen käsitteen termiä, mutta mitään ei tapahtunut	käsitteen termi oli samalla linkki samaan sivuun, jossa jo käyttäjä oli	linkin poisto avatun käsitteen kohdalta hierarkiasta
	käyttäjä hämmästyí ohjetekstiä, kun se ilmestyi hiiren ollessa kysymysikonin päällä	ilmestyi ilman klikkaamista	pidetään ennallaan helpottaa ohjeiden löytämistä
182	käyttäjä ei ymmärtänyt mitä "vaihtoehtoiset termit" tarkoittaa	käyttäjälle tuntematon ilmaisu	muutetaan muotoon "Korvaa termit"
	käyttäjä vaihtoi huomaamattaan YSOsta ALLÄRSin puolelle	ontologian nimi sen verran huomaamaton, että sanaston vaihtumista ei huomaa	ontologioille teemavärit
	sisarkäsitteiden suhdetta ei näe	käyttöliittymä näyttää vain alakäsitteet ja assosiatiiviset käsitteet	seuraavassa versiossa ontologian hierarkia selattavissa vapaasti

Auto-complete-haku

Issue	Havainto	Ongelma	Korjausehdotus
103	käyttäjä näki auto-complete-listassa kaksi identtistä "kielitiede"-käsitettä	haudatut käsitteet tulevat haun tuloksiksi	haudattuja käsitteitä ei näytetä hakutuloksissa
162	käyttäjä näki auto-complete-listassa kaksi identtistä "kielitiede"-käsitettä	erikoisontologiassa käyttäjä ei pysty tietämään mistä ontologiasta käsite tulee	yhdistelmäontologioissa ontologian tunnus käsitteen viereen
163	käyttäjä luuli, että kaikilla kielillä haettaessa auto-complete listaa ei avaudu	auto-complete-lista ei avaudu automaattisesti hakukielen vaihdon jälkeen	lista pysyy auki ja päivittää haun kaikille kielille
	"päihtee"- ja "päihd"-merkkijonoilla ei tullut hakutuloksia, vaikka olisi pitänyt	haku ei toimi oikein	haun korjaaminen
	käyttäjä ei huomannut hakukielenvaihtoa haenappulan vieressä	kielivalinta hakukentän ja Hae-nappulan jälkeen	kielenvaihto hakukentän etupuolelle
	haetun termin monikkomuoto voi olla useamman näkymän päässä	monikkomuoto ei ole lähellä yksikkömuotoa	termien perusmuotojen hyödyntäminen haussa; mahdollisesti perusmuotojen sisällyttäminen ontologiaan

Varsinainen haku

Issue	Havainto	Ongelma	Korjausehdotus
118	haettaessa kaikilla kielillä tulokäsitteiden tiedot ovat eri kielillä	tiedot pitäisi esittää käyttöliittymän kielellä	tietojen esittäminen yhtenäisesti käyttöliittymän kielellä

Erikoisontologiat

Issue	Havainto	Ongelma	Korjausehdotus
	käyttäjä olettaa, että kun yläkulmassa lukee TERO, niin kaikki käsitteet ovat TEROSTa	käyttäjälle ei ole selvää YSON ja TEROn ero	

Internet Explorer –selain

Issue	Havainto	Ongelma	Korjausehdotus
	hae-nappula alempana kuin hakukenttä	käyttöliittymä ei asetu visuaalisesti oikein	testausta myös IE-selaimella

Liite 2: Muita huomioita

Ohjaajan huomioita

Huomioita	Pohdittavaa
käyttäjät oppivat pikkuhiljaa tietämättään mitä termejä sanastossa on ja ei ole katsomatta itse sanastoa	miten saadaan välitettyä sanaston muutokset sisällönkuvailijalle, jotta hän tietää mitä termejä on hänen käytössään oikeasti on
asiasanojen tarkastamisen ratkaisut vaihtelevat <ul style="list-style-type: none">• auktorisointi• suoraan ontologiasta valitseminen• vapaa, mutta ilmoittaa jos uusi asiasana• täysin vapaa	miten tukea paremmin käsitteiden URI-tunnisteiden tallentamista ja käsitteiden käyttöä
asiasanoitus tehdään organisaation kielellä riippumatta aineiston kielestä	miten helpottaa eri kielisen aineiston annotointia käyttöliittymästä ja ontologiasta
muita lähteitä hyödynnetään termien määritelmien löytämiseen sekä sopivampien asiasanojen löytämiseen lähteitä mm. MOT, MeSH, Wikipedia, Google, Fennica, Melinda	miten saada muut käytetyt lähteet lähemmäksi ontologiaa

Käyttäjien toiveita ja huomioita

Huomio/Toive	Pohdittavaa
aikavälien ilmaisu on hankalaa, esim. vuosina 2000-2010	mahdollisuus ajallisen ontologian käyttämiseen
Asiasanojen järjestyksellä voi olla väliä ensin tärkeimmät ja loppuun vähemmän tärkeät/rajaavat esim. "historia" tai tutkimusmenetelmä	mahdollisuus vaikuttaa asiasanojen järjestykseen ONKI-valitsimessa
käyttäjät toivovat sanaston sisältävän paljon synonyymejä, jotta oikea termi löytyisi helposti	miten synonyymejä voitaisiin lisätä tehokkaasti
"raha"- ja "rahat"-käsitteiden eroa ei ymmärrä helposti käsitteen tiedoista määritelmät ja huomautukset auttaisivat termin sopivuuden arvioinnissa	mahdollisia tapoja lisätä enemmän määritelmiä ja huomautuksia

Huomio/Toive	Pohdittava
kirjoitusmuodot vaihtelevat "kuntatyöntekijä", "kuntien työntekijät", "kunnan työntekijä"	mahdollisuudet löytää myös taivutettuja versioita
samankaltaisten termien välille lisää yhteyksiä "työkyky" "toimintakyky"	mahdollisia tapoja lisätä enemmän assosiatiivisia suhteita automaattisesti ja alakohtaisesti
mahdollisuus poimia useampia termejä kerralla, jotta ei tarvitse muistilappua	miten helpottaa käsitteiden valitsemista
sanojen taipuminen hankaloittaa hakemista; tiede, mutta tienpidot, koska "tie*" josta tieteen ja tiede)	mahdollista hajoittaa yhdyssanat erillisiksi perusmuotoisiksi ja tehdä haku näistä
englanninkielinen termi voi tuntua järkevältä asiasanalta, mutta suomenkielinen ei esim. "reasoning", "järkeily"	kielivastineiden sopivuuden tarkastaminen
asiasanoittaminen termillä, vaikka termi olisi monimerkityksinen esim. pioneerit armeija ja nuorisotoiminta	miten vähentää monitulkintaisuuden vähentäminen

Vastaa allaoleviin kysymyksiin rengastamalla oikea vaihtoehto.

Kyselyn tuloksia käytetään ONKI-palvelun käytettävyyden ja toiminnallisuuden arvioinnissa ja jatkokehityksessä. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Tulokset julkaistaan yhteenvedomuodossa, eikä vastauksia voida jälkikäteen yhdistää koehenkilöihin.

Arviointikysymykset (System Usability Scale © Digital Equipment Corporation 1986, suom. Työterveyslaitos)

	täysin eri mieltä			täysin samaa mieltä	
1. Olen sitä mieltä, että voisin käyttää ONKIa säännöllisesti.	1	2	3	4	5
2. ONKI on mielestäni liian monimutkainen.	1	2	3	4	5
3. ONKIa on mielestäni helppo käyttää.	1	2	3	4	5
4. Mielestäni ONKIn käytön oppiminen vaatii kokeneen käyttäjän opastusta.	1	2	3	4	5
5. Mielestäni ONKIn eri toiminnot on liitetty toisiinsa onnistuneesti.	1	2	3	4	5
6. Mielestäni ONKI:ssa on liikaa epä johdonmukaisuuksia.	1	2	3	4	5
7. Uskon, että useimmat oppivat käyttämään ONKIa hyvin nopeasti.	1	2	3	4	5
8. Mielestäni ONKIa on hyvin kömpelö käyttää.	1	2	3	4	5
9. Tunsin oloni hyvin luottavaiseksi ONKIa käyttäessäni.	1	2	3	4	5
10. Mielestäni ennen ONKIn käyttöä pitää opetella paljon uusia asioita.	1	2	3	4	5

Muita kommentteja ONKI:sta: (jatka tarvittaessa kääntöpuolella)

Tietoja koehenkilöstä

Ikä: _____ v

Koulutus: _____

Toimenkuva: _____

Sisällönkuvailukokemus: _____ v

Olen saanut koulutusta työssä tai opiskelussa seuraavissa asioissa:

- sanastotyö
- sanastojen käyttö sisällönkuvailussa/haussa
- ontologioiden käyttö sisällönkuvailussa/haussa
- ontologioiden kehittäminen
- bibliograafinen ja museaalinen sisällönkuvailu
- kirjastoalan perustutkinto

Omien taitojen arviointi

Arvioi kuinka kokenut/asiantunteva olet seuraavien taitojen suhteen:

vasta-alkaja

erittäin kokenut

1. Tietokoneen käyttö työvälineenä	1	2	3	4
2. Sisällönkuvailu	1	2	3	4

Muita terveisiä ONKI-projektille ja/tai kyselyn tekijöille: (jatka tarvittaessa kääntöpuolella)

Kiitos vastauksistasi!